

SUP^{RE}M^{UM}

DISSERTATIO PHILOSOPHICA,
THEOREMATA
NONNULLA EX DIVERSIS
DISCIPLINIS DESUMPTA
EXHIBENS,

Quam

Cum Consensu & Suffragio vene-
randæ ac Amplissimæ Facultatis Phil.

In Regia Academiâ ABOENSI,

SUB PRÆSIDIO,

Pl. Reverendi & Excellentissimi Viri
M. JOHANNIS FLACHSENII,
Mathematum Professoris Ord. Mæce-
natis, Præceptoris, & Studiorum meorum
Promotoris quovis obseqvii & honoris ge-
nere plurimum prosequendi,

PRO GRADU & honoribus Magisteris repor-
sandis publico doctorum examini mo-
destè submitit

JOHANNES C. JULINUS,
V. D. Min. Lethalens.

In Auditorio Maximo ad diem 10 Julij,
Anni M. DC. LXXXV.

Exc. apud JOHANNEM L. WALLIUM A. T.

Per Landie Tonell

卷之三

三言詩

一、送人歸故鄉

二、送人歸故鄉

三、送人歸故鄉

四、送人歸故鄉

五、送人歸故鄉

六、送人歸故鄉

七、送人歸故鄉

八、送人歸故鄉

九、送人歸故鄉

十、送人歸故鄉

十一、送人歸故鄉

十二、送人歸故鄉

十三、送人歸故鄉

PROE M I U M.

Philosophia est venustissima illa
pudicissimaq; virgo, quam me-
ritò venerari, amplecti, am-
plexari, imo exostulari debe-
mus; hujus certè amplissimus
campus, hac verum causas investigat, & u-
niversales, abstractasq; verum omnium con-
templatur Ideas, corpora naturalia quatenus
talia Speculatur, verum ponderat proportiones;
hac Dux vita, virtutis indagatrix, expultrixq;
vitiorum; huic lingvarum peritia inservit &
praxis; hujus inducti amore Ebrei, Chaldaei,
Persarum Magi, Gracorum ΣοΦοι, Italorum-
que Philosophi magnos facere sumptus, in-
sonnes agere nočes, variasq; nonnulli eo-
rum lustrare regiones non detrectarunt, ut
ex intellectu ἄγγελοι, ex voluntate ἀτα-
ξιοι depellerent: hujus, inquam Philoso-
phia

phie, præter alias multas eusque insignes
utiliores, quas habet in omni vita genere,
ea sane vel multo maxima censenda est, quod
fundamenta continet ceterorum facultatum,
quæ sine adminiculo Philosophia nec solidè à
quoquam addisci negat ad usum in communione
vitæ transferri. commodè possunt. Cum
igitur tanta sit Philosophia utilitas, tanto
præstantia, non me in casum laborare existi-
mo, si ad mandatum Amplissima Facultatis
Philosophicae nonnullos ex amanissimo illius
viridario decerpam flosculos. Humanam
igitur placidamq; benevoli Letteris expeto
censuram, ut quod virium facultati nimia
temporis angustio retardata defuerit, since-
ro suppleatur favore & candido explicetur
judicio.

THEO-

THEOREEMA I.

*Philosophia excellens Dei donum est, &
dividitur qua realis merito in Theo-
reticam & Practicam.*

Multa & egregia humano generi
Deus T. O. M. omnium bono-
rum perfectorumq; donorum
largitor. Contulit beneficia, qvorum non
postrema est sana Philosophia: In servit e-
nim hæc sacrae Theologiae in explican-
dis questionibus mixtis, terminisq; ex
agro philosophico desumptis, reddens
ingenium Theologi in confutandis
adversariorum argumentis acutum
ac expeditum. Sæpenumero enim
faciunt adversarij, ut falsa principia phi-
losophica fingant, eaque pro veris ven-
ditent, vel etiam genuina & vera pri-
cipia perverse interpretentur & appli-
cent; ubi, si nesciverit quispiam qnæ
vera quæ autem ficta sunt axiomata
Philosophica, & qua ratione applican-
da, quomodo quælo, v g. *In loco de Per-*

sona Christi, cum adversarii à natura si-
gnata arguementantur, illos prosternet,
victoriāmq; obtineat? Unde patet Phi-
losophiam esse ex censu donorum Dei,
cum & *Jehova* dicatur Bezalelem Im-
plevisse Spiritu Dei peritiā & Intelli-
gentia notitiaq; & omni arte. Exod. 31;
3. Divisionem vero doni hujus pere-
ximii in Theoret. & Practic. tali discur-
su probamus esse legitimam: Quæ-
cundq; divisio est desumpta ab objecto,
subjecto, & fine, adeoque omnes bonae
divisionis leges implet, illa est legitima;
atq; hæc; E. Res vero necessariae
& contingentes objectum audiunt, illas
tractat contemplativa, has practica.
Subject. quoq; duplex, νόησις ignoran-
tiæ laborans morbo, qui Theoreticæ
curæ, θέλημα vicio maliciæ, cui mede-
tur Practica. Finis duplex agnoscitur;
perfectio circa cognitionem rerum ne-
cessiarum, & sine lucta & affectu-
um repugnantia perfecta honestaque
actio.

Τικ-

THEOREMA II.

Non modo Reales sed etiam Instrumentales Discipline sunt Philosoph. partes.

Non modo ex recentiorum perpolitis scriptis, sed & antiquorum constat placitis, non heri aut nudiis testibus invalidisse eam vocis Philosophiae acceptationem, quam disciplinæ istæ, quæ *Instrumentales* vocantur, partibus Philosophiae annumerantur; Siquidem haec disciplinæ, sensu, observatione, Inductione, & experientia non secus ac reliquæ comparatae, artes liberales sunt, concinnâ præceptorum homogeneorum, catholicorum, usu & exercitacione cognitorum ad finem in vita utilem tendentium ut verbis utar Ramorum ordinatione, claræ, easdem e. partes esse Philosophiae latè acceptæ, luce meridiana radiat. Fuit vox Philosophiae in hac significatione usurpata a stoicis & eorum affectis, ab ipso etiam Platone, ceu ex Plutarcho, Eusebio, & Augustino testatur Scheiblerus, nec non

Keckerm. & Horst. ut & Couimb Quæst.
procœmialium q. 4. art. 4. videlicet Ad-
mod. Rev. M. Jac. Flach. propæd. de
Philos. in Generc. Sect. Theorem.

THEOREMA III.

*Elementorum Numerus jure Quater-
narius statuitur, scil. Aëris, Aquæ,
terrae, Ignis.*

HAUD defuerunt quamplurimi, qui numerum hunc quaternarium Ele-
mentorum mirum in medium oppu-
gnare laborarunt: quidam enim Ios-
nita, ut Anaxagoras absconde statuerunt;
quidam certum attuleroat numerum,
verum nec illi Sobrie Philosophantur
dum alii tantum unicum, ut Heraclitus
Ignem, Animenes aerem, Tales Milesius
Aquam; Alii tantum duo, alij tria;
(excludentes & relegantes ignem) sed
quaternarius *τοικέων* numerus jam ab
antiquissimis Philosophis comprobatus
est, & per rerum magistrum, quotidiana-
m experientiam satis superq; con-
stat; terram enim terimus, calcamus;
aquam

aquaam bibimus, haurimus; Aerem at-
erahimus, spiramus; Ignis nos Calefa-
cit & attrahentes adurit, atq; sic ipsa
experiens quatuor esse elementa e-
vinet. Quæ & Ægyptij multis ante Im-
pedoclem atatibus agnoverunt, ut at-
testatur Laertius in praemio de vitis
Philosophorum.

THEOREMA IV.

*Musices studium est apprimè Deo
gratum, ea propter ab hominibus
excolendum.*

Cum æternus Deus post lapsum Ie-
ribiferum Adami naturæ corrupti-
onem & depravationem videret studia
Musices oblivioni tradi, consuluit ge-
neri humano solita benignitate, & He-
roas, virosque eximios excitavit, qui
hanc artem excoherent; Præcipui ve-
ro musicæ cultores celebrantur *Tabal*
ante diluvium, *Mosæ* apud *Hebræos*, *Pj-*
thagoras apud *Græcos*, *Boëtius* apud *La-*
tinos, & sine dubio ipsemnet Deus per
Spiritum Sanctum *Tubalem* artem Mu-
sicam edocuit; Govit enim Deus quam

fragilis, laboribus, curisq; plena & re-
ferta sit hominum vita & si proslus o-
mnibus recreationibus esset destituta,
diu superstes esse homo haud valeret.
Cum itaq; Deus autor hujus principalis au-
dit, ideo apprimè ipsi prout erit ipsum stu-
dium, & ab hominibus excolendum. Dum
præcipue ad celebrationem Dei sumus
conditi & per filium ejus redempti, vi-
delicet ut primò vocibus & harmoniis
nostris ipsum celebrare possimus; Sola
quippe hæc ars manebit perpetua, o-
mnibus reliquis aliquando tacentibus
& cessantibus. Siqvidem omnes in æ-
ternitate musicam optimè callebtes, æ-
ternum laudabimus Deum, celebrabi-
musq; in æternum.

THEOREMA V.

*Leges haud Immerito audiunt emen-
datrices vitiorum, & commendati-
trices virtutum.*

*R*ectè hæ salutantur emendatrices vi-
tiorum, virtutumq; commendatrices. Il-
lorum sentes seu vitia evellendo, de-
len-

lendo, & exscindendo : *Harum vero igniculos alendo, excitando, & roborando.* *Hæ enim 1. proximi nostri vitæ incolumitatem & libertatem curant, cædes, vulnerationem & ini quam seruitutem prohibent ac vetant.* 2. *Famam honestam & dignitatem cuiusvis illibatam conservant, infamiam & contemptum præ occupant, 3. Bona & facultates, quæ homini usui esse possunt, defendunt, omnem corrupti nem, spoliationem & dejectionem impediunt.* *Hæ, uno verbo, ut proximo nostro ea faciamus ac præstemus, quæ nobis fieri uolumus jubent.* *Sine lege quippe nec domus una, nec civitas, nec gens nec hominum universum genus stare, nec rerum natura omnis nec ipse mundus potest.*

Cic. I. 3 de LL. *Nam quod Deus est in mundo, hoc fere lex est in Civitate;* unde *Anima & Spiritus Ἰησοῦ λαεως νομι cupator;* populi enim illi vere agrestes contendendi sunt, qui sine legibus vixerunt: nam sine his homines a bestijs parum differunt. *Quales fuere in Afri-*

ca Caseres, Mauri & Abystini: quales etiam Aborigenos olim, genus hominum agreste dicente Sallustio. Paucas vero easq; bonas expedit esse in Repub. leges: non ubi plurima leges, ibi & lites & mares improbi, dicente Platone.

THEOREMA VI.

Uxor suo marito obedientiam a chonorem præstare tenetur, non alter ac suo Domino.

Huius quippe est, diligentissime & accuratissimè quæ necessaria sunt in domo, præparare, quæ quid maritus cupit, cuius rei indiget, statim obligatur intelligere, si quid maritus dolet, vultu merorem præ se ferre, & grata sedulitate suam erga illum fidem & amorem ostendere, ut Majoragius loquitur. Hoc enim pacto familiaris res augebitur. Modestè viro obviam eat, dicendo, domine adsum,

sum, impera quid vis, nec tibi ero im-
mora, neque latebrose absque tuo con-
spectu occultabo. Plaut. in Trin.

A viro se regi patiatur, ita tamen ne pro
ancilla habeatur, cum uterque conju-
gum sit alter ego. Brutorum exempla
nos docent, quae simul degunt, non tan-
tam in secundis sed & adversis. Leo
enim non dederit Leoenam, nec leona
leconem; sed alter pro altero fortiter oc-
cubere nihil dubitat, unde à minore ad
majus argumentandum est &c. sic Uxor
Senecæ maritum in ipsa morte non de-
seruit, & venas sibi una cum illo cura-
vit incidi. Tacit. 15: Ann. 6. Sic Abra-
hamum Patriarcham, non alio quam do-
mini nomine compellavit Sara atq;
sic illa non alio modo præstitit hono-
rem ac obedientiam marito ac suo
domino, & tantum de
hunc.

29/edæ-

Positionum nonnullarum.

1. Philosophia Theologiae Contraria
non est.
2. Omne argumentum puta topicum
est terminus simplex.
3. Cause recte dividuntur in internas
et Externas.
4. Matres proprio lacte liberas nutri-
re debent.
5. Non est utile virginibus thoracem
stringere, ut graciles appareant.

JOHANNES C. JULINUS

Αναγραμμάτιζομενος

ANNONIUS JULIUS HISCE

Præmia grata satis Musæ largif-
simæ portant,

ANNONIUS HISCE tibi? testis JULIUS
est.

JOHAN Bitter.

JANNES ut placuit vitam ti ducere
in arte

Ingenua JULIA Sacer venerabilis
atque

Vir documenta probant satis hoc
perplurima docta

Pro pietate tua; ac testatur turba
Sophorum

Plaudent inde tibi. Mensis mox
Munera reddet

JULI.

Julius hic præsens meritis condic
gna per amplis.
Anse velit? dubitas, ti præmia ju
sta laborum
Solvere? crede mihi, sat mendaci
Sine fuso.

GEORGIUS Rößl.

